

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

Articulus I. Quot modis beneficia vacant?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

stituta sunt. Unde requiritur, quòd morte possessoris non extinguatur, sed remaneat, ut ab alio occupari possit, & ideo *pensio Ecclesiastica* non vacat, sed extinguitur morte Pensionarii; Secus *beneficium Ecclesiasticum*, nam hoc institutione suâ debet esse in se perpetuum, ut diximus *n. 203. & 207. Sic Azor. p. 2. l. 7. c. 16. à q. 1.*

ARTICULUS I.

Quot modis beneficia vacant?

804 *Fr.* **Q**Uòd tribus, nimirum aut factò tantum, aut jure tantum, aut factò simul, & jure. *Factò tantum vacat* beneficium, quando beneficiatus amittit possessionem, sed non titulum: ut, si vi ab illius possessione dejiciatur. *Jure tantum vacat*, quando quis autoritate Canonis, aut juris, ita beneficio privatus est, eò, quòd quippiam fecerit, ut sine monitione, sine citatione, & sine ulla alia sententia privationis, possit illud ordinarius conferre, quanquam is, qui ipso jure privatur, possideat factò beneficium. *Factò simul, & jure vacat*, cum obitu beneficiarii vacat, vel cum quis illud deponit, & nondum est alteri collatum. *V. Azor. cit. fol. 15.* ubi plures proponit vacandi modos, sed sub prioribus contentos.

805 Not. autem 1. beneficium *vacare tantum defacto*, non esse illud verè ac propriè vacare, seu non censerì verè vacans; cum taliter privatis detur regressus ad illud, ut dicitur in *tit. de his, quæ vi, & in tit. de restit. spoliat.* & ideo hæc ab alio, *tantum vacantia*, non possunt rectè impetrari. Beneficia verò, quæ *tantum de jure vacant*, non impetrantur rectè, nisi facta mentione possessionis coloratæ, si quæ penes alium sit; & hoc ideo, ne quàm temerè, causâ non cognitâ, fiat; Secus si possessio colorata non sit penes alium *c. licet 9. de concess. præbend.* quæ verò vacant utroque modo, rectè impetrantur.

806 Not. 2. *vacationis* appellatione juxta Felinum in *c. Licet undique sub n. 2. de offic. delegati, & gloss. V. vacabunt* in *c. Si propter, de rescript. in 6.* contineri omnem *vacationem*, seu vacandi casus. Igitur beneficium dicitur vacare, tum per mortem, tum per resignationem, tum per privationem, ut docet Flaminius *de resig.*

lib. 1. q. 5. num. 4. & lib. 8. q. 7. n. 136. Ampliatur etiam in materia pœnali, *Staphil. in literis gratie. tit. de var. mod. vacan. n. 6. & Menoch. de arbitr. casu 201. n. 100. & in odiosis*; qualia sunt rescripta ad beneficia propter ambitionem, ut tenet Nicol. Garcia de beneficiis *p. 11. c. 1. n. 84.* Quare, si in supplicatione fiat simpliciter mentio de vacatione, non expressò vacandi modo, continetur omnis modus vacandi, atque adeo impetrans beneficium vacans, illud consequitur; quocunque modo vacet; Sic Benedictus Peyerre in *Elucidario à n. 1300.* Unde & Garcia *p. 11. c. 1. n. 3.* ait, quòd expectativa de beneficio *vacaturo*, complectatur omnem vacandi modum.

Not. 3. communiter enumerari plures 807 modos in specie, quibus beneficia vacare contingit. 1. enim contingit vacare per mortem naturalem beneficiati *c. susceptum, de Rescript. in 6.* Deinde dispositione juris statuentis pro certis casibus beneficium *vacare ipso jure* ut si quis beneficiatus expressè, vel tacitè professionem emisit in Religione approbata per *c. 4. de Regularib. in 6. 3.* depositione, vel privatione beneficii per sententiam Judicis ob crimen; ut si Clericus, simplex homicidium eommittat, *c. Clericis*, ne Clerici, vel Monachi. 4. per liberam renuntiationem beneficii, de quo actum est *l. 1. Decretalium tit. 9. de renunt. 5.* per translationem, de quo actum est *tit. 7. de translatione Episcoporum.* 6. per ascensionem Secundi beneficii incompatibilis cum primo, de quo actum est supra *n. 303.*

Not. 4. ut beneficium, prout hic requiritur, *vacet per mortem beneficiati*, requiri, quòd *ante mortem* habuerit illud cum jure reali, seu *jure in re*, seu quasi dominio; sic Layman *lib. 4. tr. 2. c. 17. n. 1.* Ex quo sequitur beneficium electivum, non vacare per mortem beneficiati, *necdum confirmati*; nec Patronatum per mortem necdum instituti in eo, ratio est ex dictis. 2. ut non sit legitimâ potestate suppressum; Sic enim omnino extinguitur, nec unitum accessoriè beneficio alteri, nec beneficium de mensâ, nec beneficium Ecclesiæ non numeratæ, nec supernumerarium. & c. de quibus Garcia. *p. 11. c. 2. & p. 12. c. 12.* Layman *cit. tr. 2. c. 16.* Sic enim omnino extinguitur.

Not. 5.

809 Not. 5. beneficiatos, privatos ipso jure ob crimen, non teneri ejus possessionem dimittere ante sententiam Judicis declaratoriam criminis, ut diximus l. 1. decret. tit. 2. & cum communi docet Sanchez l. 2. Moral. c. 26. n. 7. imò nec antequam Judex sententiam exequat, nisi in ipsa sententia præcipiat, ut condemnatus statim beneficium dimittat, ita Sanchez cit. n. 8. Layman cit. c. 17. Azor. p. 1. lib. 8. c. 13. q. 8. Per privationem autem beneficii ipso jure decretam ob delictum, sic amittitur titulus, seu jus beneficii, ut post sententiam criminis declaratoriam, privatus, fructus à die criminis commissi perceptos, restituere teneatur, privandus autem, solum eos, quos percepit post latam sententiam, ita Sanchez cit. c. 26. Layman c. 17. Azor. c. 17. q. 2.

810 Not. 6. dispositione juris beneficiatum ipso jure privari beneficio in diversis casibus; primò, si expressè, vel tacitè Religionem à Sede Apostolica approbatam professus est, c. 4. de Regularib. in 6. Secundò, si Clericus matrimonium validè contraxit, c. 1. & 3. de Cleric. Conjugat. Tertio, si factus sit miles c. fin. eod. Quarto, si accipit Episcopatum, vel aliud beneficium incompatible c. 7. de elect. c. 28. de præbend. Quintò, si post adeptam Parochiam, infra annum à die acceptæ possessionis, non accepit suâ causâ Sacerdotium, c. 14. de Elect. in 6. Sextò, si adeptus Episcopatum, infra tempus à jure definitum (nimirum intra tres menses à die acceptæ confirmationis) non petiit consecrationem justo impedimento cessante, c. Cum in cunctis §. cum vero de Elect. aut post consensum electioni præsertum non petiit confirmationem. c. 6. de elect. in 6. Septimo, si dispensationem super pluralitate beneficiorum incompatibilium intra tempus, exhibitioni ab Ordinario præstitutum, non exhibeat. c. 3. de offic. Jud. Ord. in 6. octavo, si litigans de beneficio, sequestrationem decretam impedit, vel fructus sequestratos quoquo modo sequestrare præsumit; talis enim eo ipso jus in beneficio amittit. Clement. de sequestr. possess. Nonò, si Prælati alienet bona Ecclesiæ, vel Monasterii sine forma jure præscripta, vel in consulto Pontifice. Extravag. unic. inter communes. de reb. Eccles. non alien. Sed nota hanc constitutionem loqui de his

tantum, qui sunt inferiores Episcopo, & Abbate. Decimò, si quis vi occupavit possessionem beneficii, perdit eo ipso jus, quod ad illud habet, & vacat ipso jure, c. Eum, qui, 18. de præbend. in 6. Idem dic, si injustè, & scienter se intrudat, ut ibid: dicitur. Intrusus autem propriè dicitur, qui sine autoritate superioris, ad quem pertinet provisio, beneficium obtinuit. Barbof. in cit. c. n. 2.

Not. 7. privationem beneficii ipso jure decretam, ab ea, quæ fieri debet per Judicem, differre; nam ibi post sententiam Judicis declaratoriam criminis ita privatur quis beneficio, ut simul etiam privetur fructibus à die commissi criminis præceptis; Secundò beneficium vacans ipso jure ob crimen (v. g. homicidium simplex, perjurium, Sacrilegium, adulterium, concubinatum publicum &c. non posse permutari, vel resignari in favorem tertii. Sanchez l. 2. Moral. c. 26. n. 9. quod intellige de permutatione non rescindibili per Judicem: tertio etiam ante sententiam criminis declaratoriam impetrari posse, & alteri conferri, etiam non citato criminoso; sic Azor p. 1. l. 7. c. 17. q. 2. non tamen dari possessionem, cum alter adhuc possideat; Quarto, si criminofus moriatur post vacationem ipso jure incursum beneficium ejus non vacare per mortem ipsius, cum jam ante vacaverit à die commissi talis criminis; Secus si primò privandus esset per sententiam, & Reus ante hanc moriatur; Sic Azor cit. not. 8. quòd nullum crimen, etiam depositione dignum, inducat privationem beneficii ipso jure, nisi sit expressum in jure; Sed Reus privandus sit per sententiam, & sic in dubio est præsumendum; sic Garcia p. 11. c. 10. n. 5. nam in poenis est benignior interpretatio.

ARTICULUS II.

An qualibet vacatio sufficiat, ut beneficium impetrari, conferri vel promitti possit?

812 Propono hanc quæstionem propterea, quòd in sequentibus ex proprio hujus tituli objecto maximè agatur, & tractetur quæstio, an, & qualiter concedi possint præbendæ, vel Ecclesiæ non vacantes? & quamvis ex prima parte hujus tituli, quæ est de concessione præbendæ, vel Eccle-